

La disputa perpètua a l'Estat pel sistema educatiu: vuit lleis en 40 anys

El català o la religió, amb canvis curriculars a expenses del govern de torn, continuen sent dos elements que provoquen crispació entre la dreta i l'esquerra espanyola

Alumnes fent classe en una aula | Abril Ballesteros

Loece, Lode, Logse, Lopeg, Loce, Loe, Lomce i, ara, la Lomloe. És l'antologia dels acrònims de les vuit lleis d'educació que ha tingut l'estat espanyol en els darrers 40 anys. Sempre aprovades sense el suport de l'oposició. Sempre a expenses del govern de torn, fet que sotmet el sistema educatiu a la inestabilitat contínua per un canvi normatiu que s'executa a un ritme de cada cinc o set anys. La recent aprovada llei Celáa, que enterra la polèmica llei Wert gestada el 2013, no és una excepció. <https://www.naciodigital.cat/noticia/211875/llei-wert-mor-debat-crispat-catala-escola>) S'ha aprovat per 177 vots a favor i 148 en contra, una falta de consens polític i també educatiu que fa preveure que difícilment podrà tenir una llarga vigència.

La trajectòria demostra com cada nou govern que aterra a la Moncloa, arriba amb una nova recepta per a l'escola sota el braç. Qüestions com el model d'immersió a l'escola catalana, la religió, el binomi entre la pública i la concertada o els mètodes d'avaluació formen part de l'història de

les discrepàncies insalvables entre els principals partits de la dreta i l'esquerra espanyola. Els vaivens en aquestes qüestions suposen, a més dels canvis curriculars i del sistema educatiu, que alguns dèficits estructurals quedin en un segon pla, com la taxa d'abandonament escolar -del 17,3% durant el 2019 (<https://www.naciodigital.cat/atorredelpalau/noticia/65005/estudi-avisa-major-fracas-escolar-entre-alumnat-immigrant>) - o la segregació -Espanya és el sisè país europeu on més es segrega per origen socioeconòmic. <https://www.naciodigital.cat/noticia/204915/mapes-quins-son-municipis-amb-major-segregacio-escolar-empitjora?rlc=sf>)

Que la llengua i, en concret, el català, continua sent un factor d'alta crispació (<https://www.naciodigital.cat/noticia/211866/nova-llei-educacio-agreuja-tensio-entre-dreta-esquerra-catala?rlc=an>) es va constatar en una imatge de tres minuts al Congrés dijous passat, quan l'aprovació de la nova llei impulsada pel PSOE i per Podem es va convertir en una batalla campal a propòsit, especialment, de la supressió del castellà com a llengua vehicular (<https://www.naciodigital.cat/noticia/211217/castella-cau-llengua-vehicular-nova-llei-educacio>) : els partits de dretes, cridant "llibertat, llibertat" mentre els diputats picaven la fusta dels seus escons; la majoria dels d'esquerres, en canvi, aplaudien efusivament.

[noticia]211875[/noticia]

La llei Celáa ha estat aprovada pel PSOE, Podem, ERC, PNB, Compromís, Més País i Nova Canàries. I en el bloc del *no* es van situar PP, Vox i Ciutadans, així com altres grups menors com Coalició Canàries, PRC, UPN i Foro Astúries. També la CUP, que com JxCat -que finalment es va abstenir- consideren que no està prou blindat el model d'immersió. "Genocidi lingüístic". "Trencament de la Constitució". "Instrument separatista". "Llei ideològica". Van ser algunes de les expressions que les formacions liderades per Pablo Casado, Santiago Abascal i Inés Arrimadas van formular a l'hemicicle.

En els darrers anys, arran de l'auge del procés i, especialment, amb l'increment de la presència de Ciutadans a Catalunya, la dreta ha atiat el relat que la presència del català en el sistema educatiu no és un model pedagògic i preservador de la igualtat d'oportunitats, com sosté una àmplia majoria dels partits catalans, sinó ideològic. En plena competició per exercir de màxim ariet contra l'independentisme, PP, Cs i Vox han fet bandera de com, sota el seu judici, s'arracona el castellà a l'escola catalana per convertir-la en una "fàbrica de vots" independentistes, una denúncia a la qual s'hi han sumat algunes històriques veus socialistes.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=8HrMYCKkMgM>

Per exemple, la de l'exvicepresident espanyol Alfonso Guerra, que aquesta mateixa setmana va denunciar la "persecució" del castellà a Catalunya

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/211683/alfonso-guerra-equipara-franquisme-amb-catalunya-regims-persegueixen-llengua>) amb la paradoxa que va ser als anys 80, quan ell era el número dos de Felipe González, quan es va implantar la immersió. Aquest context va ser caldo de cultiu perquè la llei Wert, impulsada pel govern de Mariano Rajoy, es marqués el propòsit explícit d'"espanyolitzar" els alumnes catalans i s'introduís per primera vegada per llei el castellà com a llengua vehicular. El mateix Tribunal Constitucional va esmenar la llei dels populars, que incloïa sufragar amb diners públics l'ensenyament en castellà

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/148975/tc/tomba/ajudes/publiques/escolaritzacio/castella/catalunya>) en centres privats de les famílies que ho requerissin.

Més enllà, però, de la batalla al voltant de la llengua altres qüestions de tipus ideològic també estan en constant col·lisió entre esquerra i dreta. Per exemple, la religió. Amb la llei Celáa, els centres l'han d'oferir de forma obligatòria, però serà optativa per als alumnes i no comptarà en la nota mitjana final del curs, com sí que fixava la llei Wert. A més, la nova norma incorpora en l'oferta curricular l'assignatura d'Educació en Valors Cívics i Ètics, que a l'espera de la seva concreció recorda a la polèmica Educació per a la Ciutadania que va impulsar el govern de José Luis Rodríguez Zapatero a la Loe i que el PP va suprimir. De la mateixa manera, Celáa també recupera la Filosofia com a matèria obligatòria a Batxillerat. Els canvis ja han provocat la reacció irada dels bisbes espanyols.

La batalla pública versus concertada

En aquest combat permanent per l'educació també entra en disputa el model públic vers el concertat i privat. L'actual govern ha posat límits a la concertada prohibint la cessió de sòl públic i la recepció de fons públics si segreguen per sexe (<https://www.naciodigital.cat/noticia/211179/erc-psoe-podem-bloquegen-separacio-sexes-escoles-concertades>). També elimina el concepte de "demanda social", introduït pel govern de José María Aznar i mantingut pel de Zapatero, que establia que s'ha d'atendre la demanda de matriculacions a centres concertats a l'hora d'oferir places i que permetia als centres concertats més sol·licitats a ofertar més places.

Ara, la llei Celáa considera que aquest plantejament és "segregador" i fixa que és la pública la que ha de garantir prou places, fet que és criticat per una dreta que considera que s'està retallant els drets de les famílies a escollir el tipus d'educació dels seus fills i que ha posat en peu de guerra les escoles concertades. JxCat i el PNB van intentar a darrera hora que s'aprovés una esmena per frenar-ho (<https://www.naciodigital.cat/noticia/211849/pp-vox-cs-se-sumen-jxcat-defensa-escola-concertada>), però tot i que s'hi van sumar PP, Vox i Cs, es va tombar perquè ERC, que tenia la clau, va votar-hi en contra.

El dur xoc que provoca la nova llei, sense acord entre govern i oposició, augura que la seva vigència sigui, de nou, curta. Tenint en compte, a més, que cada norma triga uns anys en poder-se'n avaluar els resultats. La vida de l'actual govern de coalició serà la que determini fins on arriba la Lomloe.